

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

7. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Keskeny, szürke felhőfoslányok úsznak a környék fölött. Nagy égiháború lehetett az éjjel, esővel, viharral, villámlással vegyes. Látszik is a nyoma mindenfelé: a fák gallyai le vannak tördelve, faleveleken, fűszálakon esőszemek csillognak, a templomsoron a nagy garádban zuhog a víz. Vőneki János uram portáján egész tócsák állanak, a Zákó Mihályék kertjében pedig – éppen az imént mesélte Mihók Magda – a madárfészket is lemosta a fárul a zuhogó zápor.

Köd gömörödik a sár fölött, fehéres, mint a muszelin-ruha, a falusi kémények füstje fölfelé száll, megannyi jele, hogy már nem lesz eső, bár az ég morcos, borús még, akár a Bizi apó arca, ki meghajolva, ingadozó léptekkel megy a hosszú utcán Szücs Istókkal, a kőművessel.

Hogy összeesett az öreg! Nem is csoda, csövestül éri a veszedelem. A lánya meghalt, ökrei fölfújódnak, csúre, asztagja megég, lovait elhajtják a szegénylegények.

Hanem érzi is a súlyát az Isten „másik” kezének, ha nem tudta megbecsülni a jobbikat. Bezzeg kellemeztetné most már magát ő szent felsége előtt, mióta a legény fia is a halállal víjódik, megfogadta, csak arra való lesz a vagyona, hogy jót tegyen vele.

De bizony hidegen fogadják az egek. Valóságos csoda történt. Mikor a Mária-képet hozták, amit a templomnak vett, - leszakadt a szekér alatt a Bágynak a hídja, ló odaveszett, kocsi, kép dirib-darabra zúzódott.

(Mikszáth Kálmán: *A kis csizmák* – részlet)

1. Bizi apót sok csapás érte. Olvasd el figyelmesen a szövegrészletet, majd **húzd alá** az általunk felsorolt példák közül azokat, melyek nem szerepelnek az idézetben, vagyis a **két hamis állítást!**

- a vihar mindenét elpusztította
- lánya meghalt
- ökrei fölfújódtak
- csúre, asztagja megégett
- lovait ellopták
- fia megbetegedett
- összedőlt a háza

2. **Vizsgáld meg** a fenti idézet **első** mondatát, majd **válaszolj** a kérdésekre!

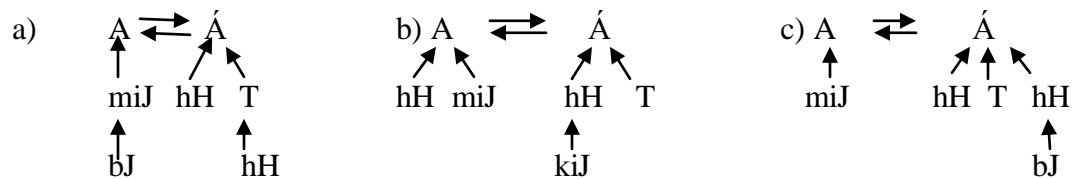
a) Mely **mondatrész halmazott** az első mondatban? _____

b) Milyen **írásjellel** választottuk el a halmazott mondatrészeket egymástól? _____

3. **Elemezd** az idézet alábbi mondatát! A **mondatrészeket** a szokott módon jelöld **aláhúzással** és **betűjelzéssel!**

Zákó Mihályék kertjében a madárfészket is lemosta a fárul a zuhogó zápor.

4. Melyik az előző feladatban elemzett mondat **ágrajza**? **Karikázd be** a helyes válasz előtti betűjelet!

5. Melyik szereplő mesélte el, hogy mi történt Zákó Mihályék udvarában? Vagyis a kommunikáció tényezőit tekintve ki volt a **feladó** vagy a **beszélő**? Írd a nevét a vonalra!

6. Milyen **mondatrész** szerepét töltik be az alábbi mondatban az általunk **kiemelt szavak**?

Mikor a Mária-képet hozták, amit a *templomnak* vett, - leszakadt a szekér alatt a *Bágynak* a hídja.

a) templomnak - _____ b) Bágynak - _____

7. Az idézet **első bekezdésében** mely **összetett főnevek** vannak a **többes szám** jelével ellátva? Írd ki őket!

8. **Gyűjtsd össze** a második bekezdés **birtokos jelzős szó szerkezet**eit!

9. **Írd ki** az alábbi mondat **-val/-vel ragos névszói**t, és **határozd meg**, milyen **mondatrészek**!

Megy a hosszú utcán Szücs Istókkal, a kőművessel.

a) _____ Mondattani szerepe: _____

b) _____ Mondattani szerepe: _____

10. Hogyan próbálja Bizi József kiengesztelni Istent? **Dönts el** az állításokról, hogy **igazak** vagy **hamisak-e!**

a) Mindennap misére megy. _____

b) Mária-képet adományoz a templomnak. _____

c) Megfogadja, hogy vagyontát jó cselekedetekre használja fel. _____

d) Felújíttatja a templomot. _____

11. **Karikázd be** az alábbi mondatokban a mellékneveket, majd határozd meg **a mondatban betöltött szerepüket!**

a) Nagy égiháború lehetett az éjjel.

A mondatban betöltött szerepe:

b) Köd gömörödik a sár fölött, fehérés.

A mondatban betöltött szerepe:

c) Bár az ég morcos, borús még.

A mondatban betöltött szerepük:

d) A falusi kémények füstje fölfelé száll.

A mondatban betöltött szerepe:

12. Írd ki az idézet **első bekezdésében** található **létigéket!**

13. **Bontsd** az alábbi mondatot két **alárendelő** szószervezetre!

... ki meghajolva, ingadozó léptekkel megy...

a) Alárendelő szószervezetek: _____ és _____

b) Milyen mondatrész a **meghajolva** szó? _____

c) Milyen mondatrész az **ingadozó** szó? _____

14. Melyik mondat képlete ez: mély hangrendű névelő+vegyes hangrendű főnév+mély hangrendű, határozóragos melléknév+mély hangrendű ige+mély hangrendű névelő+mély hangrendű, tárgyragos főnév? **Karikázd be** a megfelelő mondat előtti betűjelet!

a) A nézők tapssal ünnepelték a zenekart.

b) A színészek közösen hajoltak meg.

c) A fiú csalódottan tépte össze az ellenőrzőjét.

d) A fiú álmosan kortyolgatta a kakaót.

e) A versmondó szorgalmasan tanulgatta a verset.

15. **Alkoss** egy-egy mondatot a **négyszög-négy szög** szóösszetétellel és szókapcsolattal! Toldalékkal is elláthatod őket.

a) négyszög: _____

b) négy szög: _____

16. **Illeszd be** a megfelelő helyre a közmondásokból hiányzó **menyiségjelzőket!** (Ügyelj a helyesírásra, vagyis arra, hogy hol lesz a hiányzó szó a mondat elején.)

két *négy* *sok* *száz*

a) Az éremnek mindig _____ oldala van. c) _____ szónak is egy a vége.

b) _____ lúd disznót győz. d) A lónak _____ lába van, mégis megbotlik.

17. Írd be az alábbi mondatokba **a lát** ige megfelelő **jelen idejű alakjait!**

a) Péter nem _____ a táblát.

b) Nem akartam, hogy bárki meg _____, mi van a kezemben.

18. **Keretezd be** az alábbi mondatokban **a birtokos jelzőt**, és határozd meg **szófaját!**

a) Fogtuk egymás kezét. _____

b) Megvan a magam baja. _____

19. Mikor **kutya**, és mikor **eb**? **Írd be** a helyes alakokat!

a) Egyik _____, másik _____.

b) Itt van a(z) _____ elásva.

c) Kötö a(z) _____ t a karóhoz.

d) _____ ból nem lesz szalonna.

20. Gyűjts **öt családnevet**, melyben valamely **foglalkozás** neve szerepel! Pl. Szűcs.

JAVÍTÁSI KULCS A 7. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2019. évi köztársasági anyanyelvi verseny)

1. a vihar mindenét elpusztította, összedőlt a háza (2x0,50=1)
2. a) minőségjelző b) vesszővel (2x0,50=1)
3. Zákó Mihályék kertjében a madárfészket is lemosta a fárul a zuhogó zápor.
 bJ hH hH miJ (7x0,20=1,4)
4. c) (1)
5. Mihók Magda (0,6)
6. a) részeshatározó b) birtokos jelző (2x0,50=1)
7. felhőfoslányok, faleveleken, fűszálakon, esőszemek (4x0,25=1)
8. kémények füstje, Bizi (apó) arca (2x0,50=1)
9. a) (Szücs) Istókkal - társhatározó b) a kőművessel – értelmező jelző (4x0,25=1)
10. a) hamis b) igaz c) igaz d) hamis (4x0,25=1)
11. a) nagy – minőségjelző b) fehéres – értelmező jelző
 c) morcos, borús – állítmány, állítmány d) falusi – minőségjelző (10x0,10=1)
12. lehetett, vannak (2x0,50=1)
13. a) meghajolva megy és ingadozó léptekkel megy vagy ingadozó léptekkel
 b) állapothatározó c) minőségjelző (4x0,25=1)
14. d) (1)
15. a) A négyzet egy négyszög.
 b) Négy darab szöget vert be a falba. Vagy : A négy szög összege 360 fok. (Bármely helyes megoldás elfogadható) (2x0,50=1)
16. a) két b) Sok c) Száz d) négy (4x0,25=1)
17. a) látja b) lássa (2x0,50=1)
18. a) egymás – kölcsönös névmás b) magam – visszaható névmás (4x0,25=1)
19. a) kutya, eb b) kutya c) ebet d) Kutyából (5x0,20=1)
20. Molnár, Kőműves, Kádár, Bognár, Pap, Mészáros, Juhász, Kovács, Pásztor
 Szabó, Takács, Lakatos, Kocsis, Katona, Varga stb. (5x0,20=1)